

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Post- och telestyrelsen

Yttrande över förslag till föreskrifter som genomför ändringar i radioutrustningsdirektivet

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Förslaget till föreskrifter innebär nya krav på viss radioutrustning beträffande laddningskapacitet, information och märkning samt att sådan utrustning ska gå att köpa utan laddare. Dessa förslag följer av ändringar i EU:s radioutrustningsdirektiv. Förslaget till nya föreskrifter innehåller även en del redaktionella och formaliakorrigeringar i förhållande till befintliga föreskrifter (PTSFS 2016:5), som föreslås upphävas.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Post- och telestyrelsen, PTS, anger att direktiv 2014/53/EU om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning, genomfört bl.a. genom PTS föreskrifter (PTSFS 2016:5) om radioutrustning, har ändrats genom direktiv 2022/2380. Ändringsdirektivet ska vara infört i svensk rätt senast den 28 december 2023. Förslaget till föreskrifter syftar till att genomföra detta samt att rätta till tidigare formella brister. Utöver denna beskrivning framgår i andra avsnitt av konsekvensutredningen att ändringarna i direktivet bl.a. syftar till nytta för konsumenterna, andra slutanvändare och miljön. Krav på enhetlig standard och möjligheten till separat försäljning anges leda till lägre priser, mindre krångel och minskad mängd elektronikskrot och koldioxidutsläpp.

Regelrådet bedömer redovisningen av bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

PTS anger att radioutrustningsdirektivet är ett fullharmoniseringsdirektiv som ska genomföras genom i princip ordagrann överföring av relevanta direktivbestämmelser till nationell lag. Detta gäller även ändringsdirektivet. Det finns därför inte något alternativ till att genomföra det nya ändringsdirektivet. En del av direktivens bestämmelser är genomförda genom radioutrustningslagen och radioutrustningsförordningen. Direktivens detaljregler ska dock genomföras i myndighetsföreskrifter och det finns inte något alternativ till att PTS utfärdar föreskrifter enligt regeringens bemyndigande. Om PTS inte utfärdar föreskrifter kommer Sverige inte att uppfylla sina skyldigheter som medlem i Europeiska unionen. Det finns inte

heller utrymme för PTS att i stället för föreskrifter utfärda allmänna råd eller någon sorts minimireglering. PTS redogör vidare för författningstekniska alternativ.

Regelrådet bedömer att redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är tillräcklig och därmed godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges att de föreslagna föreskrifterna överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU eftersom föreskrifterna genomför ändringsdirektivets bestämmelser.

Regelrådet bedömer att redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är tillräcklig och därmed godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

PTS anger att de nya föreskrifterna som implementerar ändringsdirektivet ska vara införlivade i nationell rätt den 28 december 2023, men de träder inte i kraft förrän den 28 december 2024. Vad gäller bärbara datorer träder föreskrifterna i kraft den 28 april 2026. Allt detta följer av artikel 2.1 i ändringsdirektivet. Några övergångsbestämmelser finns inte i direktivet. PTS anger att det inte finns någon möjlighet att avvika från direktivregleringen och att det därmed saknas utrymme att ta särskild hänsyn när det gäller tidpunkten för ikraftträdandet. Inte heller finns någon möjlighet att införa övergångsbestämmelser. De ekonomiska aktörernas behov av produktpassning eller anpassning av leverans- eller distributionsförhållanden anges tillgodoses genom att ikraftträdandet ligger över ett och ett halvt år framåt, och längre för bärbara datorer. Fram till dess gäller befintliga regler, men det är möjligt att tillämpa de nya reglerna redan innan de träder i kraft.

PTS anger att man kommer att informera om de nya föreskrifterna på myndighetens webbplats samt genom särskilda informationsinsatser till berörda företag och branschorganisationer. Informationsträffar kommer att genomföras på olika orter i landet, varvid förhoppningen är att även mindre företag ska ha möjlighet att ta del av informationen.

Regelrådet bedömer att redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser tillräcklig och därmed godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

PTS anger att den berörda marknaden är en delmängd av marknaden som avgränsades inför implementering av radioutrustningsdirektivet i PTS konsekvensanalys 2016 och i en bilaga till innevarande konsekvensanalys bifogas den förteckning av företag (tillverkare, distributörer och importörer av radioutrustning) som berördes av det ursprungliga direktivet. De svenska företag som berörs av de innevarande föreslagna föreskriftsändringarna anges framför allt vara tillverkare och importörer av 13 specificerade produktkategorier (handhållna mobiltelefoner, datorplattor, digitalkameror, hörlurar, headset, handhållna videospelskonsoler, bärbara högtalare, läsplattor, tangentbord, datormöss, bärbara navigeringssystem, örönsäckor samt bärbara datorer).

PTS anger att det vid kontakt med branschföreträdare inte framkommit att det skulle finnas några svenska importörer, men att det för närvarande finns tre företag som är direkt berörda i

den meningen att de tillverkar produkter inom en eller flera av kategorierna ovan, eller laddare och komponenter till laddare. Det rör sig om hörlurar, högtalare, mobiltelefoner samt laddare, kablar och dockningar.

PTS anger att storleksbedömning har gjorts enligt EU-kommissionens kategorisering och genom slagning i registret allabolag.se. Detta visade att två av företagen bör definieras som stora och en som litet. Därtill bedömer den branschkontakt som PTS haft att det finns en rad egna märken, exempelvis från de stora elektronikhandelskedjorna. Här anges att man inte lyckats identifiera alla, men bedömningen är att det främst rör sig om stora och eventuellt medelstora företag.

Utöver dessa finns en kategori tillverkare som skulle kunna betecknas som indirekt berörda. Det rör sig om företag som inte tillverkar radioutrustning i kategorierna ovan, men som köper in sådan utrustning för att integrera dem i nya produkter och system, som t.ex. medicintekniska produkter. Denna kategori tillverkare anges inte återfinnas i EU-kommissionens konsekvensutredning (COM(2021) 547 final), och PTS anger att det för svenskt vidkommande saknas statistik över hur många svenska tillverkare det finns av detta slag, eller hur stora de är. Genom underhandskontakter med branschen har det emellertid framkommit att det kan röra sig ca 300 företag, varav ca 95 procent av dem är små och medelstora företag och resterande 5 procent är stora. PTS anger att ta fram mer utförlig statistik skulle gå utöver vad som behövs i detta enskilda fall och i sina överväganden hänvisas till bestämmelserna i 2 § förordningen (1982:668) om statliga myndigheters inhämtande av uppgifter från näringsidkare och kommuner. Mot bakgrund av det begränsade handlingsutrymmet och att dessa företag endast berörs indirekt bedömer PTS att det inte är proportionerligt att ta tid och resurser i anspråk hos varken branschorganisation eller näringsidkarna själva, när deras synpunkter ändå inte kan påverka myndighetens beslut.

Regelrådet anser att PTS mycket väl redovisat de metoder, insatser och överväganden som gjorts vid utredningen av såväl direkt som indirekt berörda företag.

Regelrådet bedömer att redovisningen av berörda företag är föredömlig och därmed godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

De administrativa kostnaderna som uppstår till följd av ändringsdirektivet gäller bestämmelser om

- krav på tillverkare att tillhandahålla information i bruksanvisning om de specifikationer som avser radioutrustnings laddningskapacitet och de kompatibla laddningsenheterna; vid försäljning till konsumenter ska informationen även finnas på en etikett på förpackning eller utrustning. (4 kap. 11 §),
- krav på importörer och distributörer att tillse att radioutrustning visar eller är försedd med etikett samt att den visas när prisuppgiften vid distansförsäljning (4 kap. 22, 31 §§), samt
- krav på att ekonomiska aktörer ska erbjuda radioutrustning även utan laddningsenhet; information via piktogram om huruvida laddningsenhet ingår (4 kap. 36 och 37 §§)

PTS anger att kommissionen i sin konsekvensutredning gör bedömningen att kraven i ändringsdirektivet inte medför någon ytterligare börda i form av administrativa kostnader, vilket följer av att det ursprungliga radiodirektivet redan kräver grundläggande information kring säkerhet, tillämpligt användningsområde för radioutrustning och begränsning i användning för radioutrustning. Då ändringsdirektivet endast berör en delmängd av all radioutrustning är därmed bedömningen att ingen ytterligare börda tillkommer. PTS delar kommissionens bild av de administrativa kostnaderna och anger att de ytterligare administrativa kostnader som potentiellt kan uppstå bör vara förhållandevis små och av engångskaraktär.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår tydligt vilka krav som medför administrativa kostnader. Då det saknas exempelberäkningar är det svårare att bedöma PTS bedömning att de administrativa kostnaderna bör vara förhållandevis små. Mot bakgrund av att det enligt konsekvensutredningen endast är tre svenska tillverkare som berörs, och att dessa är stora eller medelstora, samt att kraven på importörer och distributörer är begränsade är avsaknad av kvantifierade uppgifter godtagbar i detta ärende.

Regelrådet bedömer därför redovisningen av förslagets påverkan på berörda företags administrativa kostnader godtagbar i detta ärende.

Andra kostnader och verksamhet

PTS anger att EU-kommissionens konsekvensutredning bedömer att kostnader som uppstår på grund av att produkter som inte har USB TYP C måste designas om är små genom att förändringen varit känd en tid och att anpassning därmed gjorts till mindre kostnad. PTS anger att man genom branschkontakter fått denna bild bekräftad, d.v.s. att övergången till USB TYP C har inte har fört med sig några problem, att branschen är väl förberedd och att USB TYP C för med sig fördelar.

Vad gäller indirekt berörda företag anger PTS att kostnaderna är svåra att uppskatta. Kommissionen har i sin konsekvensanalys inte berört dessa företag. PTS anger att man efter kontakt med branschorganisationen för medicinteknik kan konstatera att sådana företag använder radioutrustning som delkomponenter i medicintekniska produkter. Kunskapsnivån hos dessa företag om de nya reglerna har beskrivits som god eller varierad. Det anges dock att dessa företag gör sina inköp av distributörer med god kunskap. För bärbara datorers del kommer de nya reglerna inte att träda i kraft förrän den 28 april 2026 och företagen anges därför ha god tid att använda upp befintliga bärbara datorer och gå över till nya, som uppfyller de nya kraven. Det anges dessutom att även befintliga datorer i stor utsträckning torde ha USB TYP C.

Regelrådet gör följande bedömning. Beskrivningen av andra kostnader och verksamhetspåverkan är tillräckligt utförlig. Det är vidare positivt att förslagsställaren förhåller sig till EU-kommissionens konsekvensutredning, självständigt bedömer den i samråd med berörda svenska aktörer samt kompletterar den med relevanta uppgifter som saknas genom egna undersökningar. Mot bakgrund av resultaten av utredningen anser Regelrådet inte det behövt med exempelberäkningar.

Regelrådet bedömer redovisningen av förslagets påverkan på andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

PTS bedömer att regleringen inte påverkar konkurrensförhållandena mellan svenska företag i någon nämnvärd utsträckning. Det är endast de företag som inte använder USB C som måste anpassa sig, men alla svenska företag har anpassat sig väl till den nya standarden enligt dialog med branschorganisation. Det anges att det svenska företag som tillverkar USB TYP C laddare eventuellt kan få konkurrensfördelar av att ha valt den kommande dominerande standarden. Den anpassning som gjorts till den nya standarden kan eventuellt ha fört med sig konkurrensnackdel för något företag då energi lagts på en framtvängd anpassning. Dialog med bransch ger dock att de flesta företag ser den nya standarden som något positivt. Det är också få berörda företag på den svenska marknaden vilket i sig bedöms medföra liten konkurrenspåverkan.

Det anges vidare att konkurrensen eventuellt påverkas för vissa företag på den europeiska marknaden i stort genom att regleringen till en gemensam standard är framtvängd. De företag som valt att använda andra lösningar såsom Micro USB i sina produkter har gjort det trots att USB C finns för att de haft en konkurrensfördel eller kostnadsfördel i den valda lösningen. Det kan exempelvis röra sig om olika differentieringsstrategier där exempelvis pris och kvalitet skiljer sig åt mellan exempelvis den äldre Micro USB (sämre hastighet i överföring och laddningstid, men billigare laddningssladdar) och den nya USB C, samt anpassningskostnader som hade kunnat undvikas om krav på USB C uteblivit. Paketlösningstrategier där laddare och exempelvis telefon enbart säljs i paket blir också förbjudet, vilket kan inverka på konkurrensförmågan för vissa företag eftersom den strategin omöjliggörs. Det gäller dock även USB C varvid ingen teknisk lösning behandlas olika.

PTS anger att en del som eventuellt kan inverka på konkurrensen på EU-marknaden och därmed även indirekt på konkurrensen på den svenska marknaden är att teknikutvecklingen kan hämmas av att införa en gemensam standard. De företag som vill och kan konkurrera genom att utveckla en ny och bättre trådbunden laddningslösning kommer få svårare att göra det, allt annat lika. PTS hänvisar till olika studier i sina resonemang kring denna aspekt och landar i slutsatsen att denna inverkan på konkurrensen är svårbedömd och att ett teknikstandardkrav av det här föreslagna slaget på lång sikt eventuellt kan ha negativ inverkan på innovation, teknikutveckling och konkurrens.

Regelrådet bedömer att redovisningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållanden är föredömligt utförlig och relevant och därmed godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Det anges att enligt kommissionens konsekvensutredning är bedömningen att omsättningen kommer att öka för detaljhandel och distributörer och minska för enhetstillverkare genom att förbjuda paketlösningar där laddare och enhet enbart säljs gemensamt. Denna omfördelning/förändring mellan marknads aktörer har inte värderats av PTS. Det anges vidare att de kostnader som för övrigt har identifierats är kopplade till företag som använder licensierade snabbbladdningsprotokoll, som inte längre stöds av det nya snabbbladdningsprotokollet och som inte hunnit anpassa sig. Därtill de företag som har patent på laddningsprotokoll som inte längre blir tillåtna, med minskade patentintäkter som följd. PTS anges att dessa delar dock inte berör svenska företag då inga sådana företag identifierats i PTS marknadssondering.

Regelrådet bedömer redovisningen av förslagets påverkan på berörda företag i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

PTS anger att eftersom ändringsdirektivet är fullharmoniserande kan genomförandet inte anpassas efter någon särskild kategori företag.

Regelrådet bedömer redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

PTS har gjort en föredömlig konsekvensutredning. Alla relevanta aspekter är väl belysta, flertalet exemplariska, och utredningen är metodisk och lättillgänglig. Såväl källor som osäkerheter, överväganden och bedömningar redovisas utförligt och transparent. Det är vidare mycket positivt att EU-kommissionens konsekvensutredning används och refereras till på ett löpande, integrerat och reflekterande sätt och dessutom kompletteras där den saknar relevanta uppgifter, såsom i fallet med redovisning av indirekt berörda företag. Regelrådet ser också positivt på förslagsställarens resonemang och överväganden kring proportionalitet i olika avseenden, exempelvis vad avser inhämtande av uppgifter från företag. Det hade varit önskvärt med någon typ av exempelberäkningar på de nya kravens administrativa kostnader, men då detta gäller så få svenska företag, som dessutom är antingen stora eller medelstora, och att kostnaderna torde vara förhållandevis små, är avsaknad av sådana beräkningar godtagbar i detta ärende. Det är avslutningsvis positivt att förslagsställaren har bedömt förslagets påverkan på innovation och teknikutveckling,

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 16 augusti 2023.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Anna Stattin.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Stattin
Föredragande